



Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 9097

Doknr.
431825

Dato
21-12-2016

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har d. 1. december 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 229 (alm. del) til børne- og socialministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Liselott Blixt (DF).

Spørgsmål nr. 229:

”Er ministeren bekendt med, at borgere uden fast adresse som eksempelvis hjemløse ikke kan få tilknyttet en sagsbehandler eller en læge, idet kommunerne ikke påtager sig ansvaret for dem grundet deres manglende adresse i kommunen, og at borgerne derfor oplever at blive kastet fra kommune til kommune uden at få adgang til de kommunale services? Og vil ministeren redegøre for, hvor borgere i denne situation kan henvende sig for at få løst problemstillingen?”

Svar:

At en kommune ikke yder den nødvendige støtte på grund af manglende fast adresse eller tvivl om opholdskommune, er ikke acceptabelt. Hjemløse borgere skal have den nødvendige hjælp og støtte, som de er sikret i lovgivningen på socialområdet.

Det er derfor også reguleret i lovgivningen, hvilken kommune der har en handeforpligtelse i forhold til borgere, hvor der f.eks. er tvivl om opholdskommune: Det drejer sig nærmere bestemt om § 9 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Reglerne herom gennemgås nedenfor.

Udgangspunktet i lovens § 9, stk. 1, er at opholdskommunen har pligt til at yde hjælp.

En persons opholdskommune er efter lovens § 9, stk. 2, den kommune, hvor borgeren bor eller sædvanligvis opholder sig.

Spørgsmålet om hjemløses opholdskommune er nærmere belyst i punkt 265 i vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale område. Heri er anført:

”Ved afgørelse af hvilken kommune, der er opholdskommune kan der lægges vægt på flere momenter. Det kan ikke angives udtømmende, hvad der kan lægges vægt på. Folkeregistertilmeldingen er et vigtigt moment, men de faktiske forhold vejer tungere. Dette gælder særligt i forhold til hjemløse. Et væsentligt moment er personens egne oplysninger, ikke mindst om hvor den pågældende har været, og hvor den pågældende har mest lyst til at opholde sig. Der kan også lægges vægt på, hvor en person senest har været i kontakt med offentlige myndigheder for at få hjælp eller få udbetalt ydelser.

Man skal være opmærksom på, at alle personer altid har en opholdskommune, og at der derfor ikke kan stilles minimumskrav til den tilknytning en person skal have til en kommune, for at kommunen kan anses for opholdskommune. Fastlæggelsen af, hvilken kommune der er op-



holds-kommune, kræver ofte, at der foretages en vurdering af en persons tilknytning til flere kommuner, for at fastslå hvilken kommune der er nærmest til at anse for at være personens opholdskommune.”

En hjemløs borger, der ønsker hjælp efter den sociale lovgivning, kan derfor som udgangspunkt rette henvendelse til den kommune, hvor den pågældende sædvanligvis opholder sig. Det er ikke afgørende, at den pågældende bopælsregistreret i CPR i den pågældende kommune.

En borger vil kunne klage til Ankestyrelsen, hvis en kommune afslår at yde hjælp efter den sociale lovgivning med den begrundelse, at det er en anden kommune, der har pligt til at yde hjælp.

Uenighed mellem to kommuner om, deres forpligtelser kan også indbringes for Ankestyrelsen af de berørte kommuner efter retssikkerhedslovens § 61.

Netop med henblik på at sikre, at der altid er en kommune, der har pligten til at yde hjælp til en borger, også mens der eventuelt er uenighed mellem to eller flere kommuner, er der i retssikkerhedslovens § 9, stk. 12, fastsat en regel om dette spørgsmål.

Det følger af bestemmelsen, at hvis der opstår uenighed mellem to eller flere kommuner om, hvilken kommune der er en persons opholdskommune, må den af de uenige kommuner, som personen har eller senest har haft folkeregisteradresse i (været bopælsregistreret i CPR), fungere som opholdskommune, indtil det er afklaret, hvilken kommune der er rette opholdskommune.

Når den rette opholdskommune er blevet fundet – eventuelt ved en afgørelse fra Ankestyrelsen – og hvis den kommune, der har fungeret som handlekommune i den mellemliggende periode, viser sig ikke at være den rette opholdskommune, skal den korrekte opholdskommune refundere de udgifter, som den fungerende opholdskommune har afholdt i den periode, hvor uenigheden har bestået.

Hvis der er uenighed mellem to eller flere kommuner om, hvilken kommune, der er en borgers handlekommune, må den kommune, hvor borgeren henvender sig, vejlede borgeren om at rette henvendelse til den kommune, hvor borgeren har eller senest har været tilmeldt folkeregisteret.

Denne kommune vil i så fald efter retssikkerhedslovens § 9, stk. 12, have pligt til at fungere som opholdskommune for borgeren, og herunder yde den hjælp, borgeren har ret til efter den sociale lovgivning, indtil uenigheden er afklaret.

Særligt for personer, der har fået ophold i en af en række nærmere angivne boformer m.v. i en anden kommune ved medvirken enten fra den oprindelige opholdskommunen eller fra anden offentlig myndighed gælder efter lovens § 9, stk. 7, at den oprindelige opholdskommune fortsat vil være handlekommune for borgeren med hensyn til hjælp efter lov om social service, dvs. den kommune, der skal træffe afgørelse om og levere hjælp efter loven. Det gælder bl.a. ved ophold i herberger og lignende boformer efter § 110 i lov om social service.

En sådan boform skal efter § 110 i lov om social service senest 3 dage efter afgørelsen om optagelse i boformen give en orientering herom til den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter loven, ligesom boformen skal orientere samme kommune senest 3 dage efter udskrivningen. Den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter lov om social service, vil således være orienteret herom.

Den oprindelige kommunes handlepligt efter lov om social service gælder indtil borgeren har erhvervet ny opholdskommune. Det er fastsat i retssikkerhedslovens § 9, stk. 8, Det indebærer, at handlepligten for den oprindelige opholdskommune fortsætter,



hvis borgeren f.eks. efter et ophold i et herberg i en periode har været uden bopæl eller sædvanligt opholdssted for derefter igen at søge hjælp efter serviceloven.

I sådanne tilfælde vil borgeren altså også efter opholdet i herberget fortsat kunne rette henvendelse til den oprindelige opholdskommune om hjælp efter lov om social service.

For så vidt angår adgangen til lægehjælp hører dette spørgsmål under sundhedslovgivningen. Jeg har derfor bedt Sundheds- og Ældreministeriet om et bidrag til besvarelsen.

Sundheds- og Ældreministeriet har oplyst følgende:

”Som udgangspunkt har personer, der har bopæl her i landet, ret til ydelser efter sundhedsloven, jf. lovens § 7. Ved bopæl forstås tilmelding til Folkeregisteret. Man har således ret til ydelser efter sundhedsloven, når man er registreret med bopæl i CPR. Kommunalbestyrelsen udsteder i medfør af sundhedslovens § 12 sundhedskort, der gælder som dokumentation for retten til ydelser.

Er borgeren registreret som værende uden fast bopæl i CPR, fx hjemløse, kan borgeren stadig få udstedt et sundhedskort hos kommunen. Det følger af § 8 i bekendtgørelse nr. 566 af 29. april 2015 om valgfri indplacering i sikringsgrupper og udstedelse af sundhedskort m.v. Disse personer har således ret til vederlagsfri behandling hos alment praktiserende læge, speciallæge, sygehusbehandling osv. på lige fod med personer, der er registreret i CPR med bopæl.

Det kan tilføjes, at hvis en borger uden et gyldigt sundhedskort henvender sig med akut behov for behandling, har lægen naturligvis pligt til at hjælpe.”

Med venlig hilsen
Mai Mercado